

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

HUGO NYBERG

Vastaava

Johanneksentie 4 - Puh. 38 154

RURIK PITKÄNEN

Toimitussihteeri

Kalevankatu 32 B

No 1 - Tammikuu

Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa
Hinta 20 markkaa koko vuodelta

35. vuosikerta 1930

JULIA STADIUS

Harras ja lämmissydäminen kuuromykkäin ystävä on poistunut keskuudestamme. Helsingin "Vanhain kodissa" nukkui nim. kuoleman uneen viime joulukuun 22 päivänä valtionouksetar Julia Stadius vanhuuden heikkouttaan liki 86 vuoden ikäisenä.

Suomen kuuromykät tuntevat Julia Stadiusen nimen. He ovat usein nähneet sen sekä Kuuromykkäinlehdessään että Joululehdessään ja muissakin Kuuromykkäinliiton julkaisemissa kirjasissa. Onpa moni heistä tavannutkin tuon vanhan, hiljaisen naisen Helsingissä ja muuallakin, missä suurempia kuuromykkäin kokouksia on pidetty. Erityisemmin on Julia Stadiusen nimi tuttu maamme ruotsinkielisille kuuromykillä, sillä vainaja kuului maamme ruotsinkieliseen heimoon. Mutta kaikki tietävät, että rouva Stadius oli työskennellyt ja työskenteli elämänsä viimeiseen iltahetkeen asti maamme kaikkien kuuromykkäin hyväksi. Sanotaan, että viimeiset sanat, mitkä hänen suustaan kuultiin, olivat nämät: "Jumala siunatkoon kuuromyksiä".

Vainajalla oli omassa perheessään, omassa lapsijoukossaan poika, joka syntymästään asti on ollut

kuuromykkä. Tämä poika on *Valter Stadius*, joka muutama päivä äitinsä kuoleman jälkeen täytti 60 vuotta. Tämä poika vei äitinsä kuuromykkäin piiriin. Poikansa kautta oppi äiti tuntemaan kuuromyksiä, heidän tarpeitaan, oppi rakastamaan heitä ja tuntemaan heidän mieltänsä ja "kielensä". Jo Helsingin kuurom. yhdistystä perustettaessa liittyi hän sen jäseneksi. Samoin liittyi hän Suomen kuurom. liiton jäseneksi heti sen syntyessä. Ja kumpaisenkin näitten yhtymäin hyväksi työskenteli hän kymmeniä vuosia johtokunnan jäsenenä, sihteerinä, Liiton ruotsinkielisten julkaisujen uskollisena, virkeänä toimittajana.

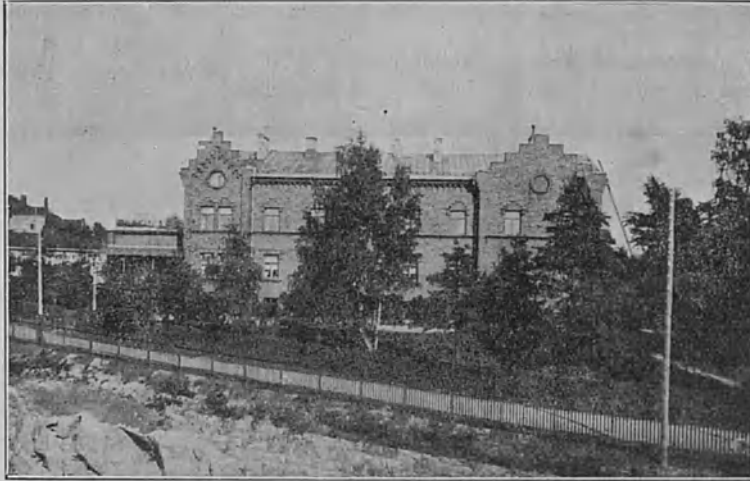
Itse hän ennen usein sanoi: "kynälläni minä Suomen kuuromyksiä palvelen". Hän olikin taitava kynän käyttäjä. Jo lapsena herätti hän huomiota kirjallisilla taipumuksillaan. Ja jo

nuorena joutui hän kirjallisiin tehtäviin. Nuoren sydämensä innolla liittyi hän m.m. Sakari Topeliuksen perustamaan ja johtamaan eläinsuojeluyhdistykseen ja valittiin hänet yhdistyksen oman lehden "*Sylvian*" toimittajaksi. Tässä toimessa joutui hän paljonkin tekemiseen ja yhteistoimintaan "setä" Topeliuksen kanssa,

Julia Stadius.

jolta hänen nuori sielunsa sai syviä, unohtumattomia vaikutelmia ja opetuksia. Niinä aikoina kait Julia Stadius alkoi ymmärtää, että hänelläkin kirjailijana voisi olla jokin hyödyllinen tehtävä kansansa keskuudessa. Hän valitsi lasten maailman kirjallisen toimintansa esineeksi. Hänen kynästään läksi monen monia kauli runoja sekä lapsille että aikuisille ja hän jul-

Helsingin Vanhainkoti.

kaisi painosta muutamia lasten ja nuorten satu- ja kertomuskirjoja. Kaikissa hänen sekä runoissaan että kertomuksissaan huokuu sama vakava, herttainen ja lapsentajuinen henki kuin Sakari Topeliuksenkin kirjoitelmissa.

Julia Stadius käytti kynäänsä ahkerasti ja uskollisesti elämänsä viime päiviin saakka. Jo vuosia sitten oli hän eronnut korkean ikänsä vuoksi toimistaan Helsingin kuuromykkäinyhdistyksessä ja Suomen kuuromykkäinliitossa. Toimittajatehtävänsä oli hän jättänyt nuorempiin käsiin. Mutta silloin tällöin tuli häneltä vielä joku kirjoitus tai kertomus kuuromykkäin luettavaksi. Vielä viime jouluksi ilmestyneeseen ruotsinkieliseen joululehtemme kirjoitti hän kertomuksen olostaan Helsingin "Vanhainkodissa". Joitakuita vuosia sitten oli hän nim. siirtynyt sinne vanhuuden lepoon siellä hiljaisuudessa valmistuakseen siirtymään pois ajasta iäisyyteen.

Kaunis muisto jäi meille kuuromykkille vanhasta "Isoäidistä", kuten hän usein viime aikoina leikkilään itseään nimitti. Me näimme tässä vanhuksessa nöyrän, vaatimattoman, tyytyväisen ja iloisen, hienosti sivistyneen naisen. Hänelle oli Jumala suonut harvinaisen pitkän elämän. Paljon oli hän sen kuluessa kokenut. Hänelle oli suotu paljon iloja, mutta myös runsaasti surujakin. Hän oli saanut käydä vakavaa

elämän koulua. Moni pettymys, huoli ja kaipaus oli järkyttänyt hänen tunteellista, taiteilijasieluaan. Mutta hän oli tottunut kantamaan elämän erilaiset kohtalot rauhallisesti ja Jumalaan luottaen. Me emme kuulleet hänen valittavan eikä syyttävän ketään. Me aavistimme, että hänen elämänsä juuret olivat syvällä Jumalassa ja että hän haki lohdutusta ja selvitystä pimeinä aikoina Jumalan sanasta. Oli opettavaa käydä katsomassa ja tervehtimässä häntä hänen pienessä, hiljaisessa kamarissaan "Vanhainkodissa". Siellä sai huomata, miten Jumala häntä riisui poislähtemään tästä elämästä. Mutta samalla huomasi, kuinka vanhuksen sieluelämä kirkastui, syveni ja kuinka hänen elämänsä viimeisiä iltahetkiä kannatti iäisyyden läheisyyden tunto. Hän meni ilolla, toivolla ja kiitoksella pois täältä. Me kaipaamme häntä ja siunaamme hyvän, vanhan ystävämme muistoa.

JULIA STADIUS KERTOO OLOSTAAN HELSINGIN "VANHAINKODISSA"

(Viimeinen vainajan kynästä lähtenyt kirjoitus kuuromykkille "Dövstummas jul"-lehestä.)

Eräät K.m. ystäväni ovat kehoittaneet minua kertomaan olostani Helsingin "Vanhainkodissa". Minä vastaan: tulkaa katsomaan! Minä näytän tietä teille. Tämä on nyt minun kotini. Tervetuloa vaan! Saavumme raitiovaunulla keskikaupungilta Helsingin Hakaniemen torille. Eläintarhan tietä pitkin kuljemme ja sivuutamme Töölönlahden rannan. Tien oikealla ja vasemmalla puolella on huvilarakennuksia vihreän metsän peitossa. Vihdoin tulemme punaiseksi maalatussa aidassa olevan valkoisen portin eteen. Aidan toisella puolen on mäen töyräs, jolle on rakennettu useampikerroksinen tiilirakennus korkeitten havu- ja lehtipuitten keskelle. Sen seinällä näemme valkoisen numerotaulun, johon on maalattu n:o 13. Avaan portin. Sisään, olkaa hyvät! Voimme mennä suoraan kiviportaita pitkin rakennuksen ovelle. Mutta jos haluatte, niin sopii kulkea pitkin hiekoitettua puutarhakäytävää hyvin hoidettujen kukkapenkien ja hauskojen istuinpaikkojen ohi ja tilavan lehtimajan editse, jossa on pöytä ja penkkejä korkeitten, ruuheitten vaahterain alla ja vihdoin pysähdyimme sisäänkäytävän eteen, jossa viiniköynnökset ja monet muut kukkasot loistavat auringonvalossa. Käymme sisään pääkäytävästä ja tulemme eteiseen.

Heti vasemmalla on leveä ikkuna kukkaruokkuineen sekä avoin ovi ulkoparvekkeelle. Kuljemme läpi pitkän käytävän suureen, hauskaan ruokailuhuoneeseen, joka myös on kokoushuoneemme. Siinä on neljä ikkunaa sekä ovi katetulle parvekkeelle, jossa voi rumalla ja sateisellakin säällä oleskella puhdasta ilmaa hengittämässä. Tarkastelkaa salia ja sen suuria kasveja, m.m. tuota komeaa palmua, jonka latva hipaisee kattoa. Harmonion takana seisoo kipsinen Kristuskuva: "tulkaa minun tyköni kaikki, jotka työtä teette ja olette raskautetut". Seinillä näette tunnettujen henkilöitten kuvia, kuten Topeliuksen, Runebergin ja Vilhelm Brummerin kuvat (hänenä kerron myöhemmin). Tuossa näette erään tämän kodin asukkaan kuvan, joka on otettu vanhuksen täyttässä 100 vuotta! Huoneessa on mukavia istuinpaikkoja, sekä 5 ruokapöytä, joihin mahtuu 6 henkeä kuhunkin. Mielelläni pyytäisin teitä istahtamaan hetkeksi pehmeille sohville ja tuoleille, mutta nyt ei ole aikaa. Palaamme käytävään. Heti oikealla on ruuantarjoiluhuone, vasemmalla kylpyhuone sekä asukkien huoneet n:o 1—10. Viimeiseksi on johtajattaren kaksi huonetta sekä niiden vieressä sängen tärkeä laitos: puhelin. Sitten siirrymme toiseen kerrokseen. Sielläkin joudumme ensin pitkään käytävään leveine ikkunoineen, ruukkukasveineen, kukkapöytineen. Täällä on tilaa 14 asukkaalle, kylpyhuone y.m. Päättyneissä on ovi joka vie katetulle parvekkeelle jossa on istuimia. Mutta levähdetäänpä täällä hetkinen ja katselkaamme näköaloja. Tähän näkyy Töölönlahti, huviloita vihreän metsän keskeltä, eläintarhantie lukemattoman moninen autoineen ja kävelijöineen. Tähän näkyy koko Töölön uusi kaupunginos, Helsingin sairaala ("Parantumattomien sairasten koti"), sokeain koulu, sokeain koti, Diakonissalaitos kirkkoineen, jonka tornin huippu viittaa korkeuksia kohti. Vielä näkyy tänne Raajarikkoisten kotikin. Täällä lähettyvillä on siis monta hyväntekeväisyyslaitosta paitsi Vanhainkotiä. Eräs naiskirjailija, Adelaide Ehrnroth, nimitti kerran eläintarhaa "Laupeuden puistoksi". Todella sattuva nimitys. Mutta nyt on meidän vielä noustava vinttikerrosta katsomaan. Tulemme hauskaan eteiseen, jossa on mukavia istuimia, ja josta avautuu kolmeen huoneeseen ovet. Niissä asuu viisi vanhusta ja heitä sanotaan "kotiksi", he kun asuvat niin korkealla. Eteisestä nousee vielä vintille, jossa on sairaanhoitajattaremme "Sissin" huone. Jokaisella kodin asukkaalla on täällä myös oma vaatekabinetinsa.

Nyt olette nähneet kodin huoneet. Mutta varmaan haluatte myöskin tietoja siitä, miten me täällä elämme ja olemme. Tulkaapa tänne minun pikkuhuoneeseen. Kuten näette niin ei se ole suuren suuri. Mutta kyllä me tänne kuitenkin kaikki mahdumme. Kysytte varmaan kuinka me täällä viihdyimme? Hyvin! Hyvä meidän on olla. Tuntuu niin turvalliselta kun on elämänsä viimepäiviksi päässyt tällaiseen rau-

Ruokasali Vanhainkodista.

hanmajaan. Täällä ei tarvitse huolehtia jokapäiväisestä leivästä. Saa vaan käydä valmiiksi katettuun pöytään kunhan maksaa kuukausimaksunsa. Ei tarvitse hätäillä puittenostosta ja saapi huoneensa uuniin kuitenkin lämmittävän valkean. Ja kun tulee sairaus ja heikkouden ajat, niin saa hoitoa kodin sairaanhoitajattarelta ja lääkäriltä. Jokaisella on omat huonekalunsa ja tavaransa ympärillään ja niiden parissa tuntee olevansa kuin kotona ainakin. Täällä ei tarvitse peljätä vuokratuoksuksia eikä täältä käsketä muuttamaan pois. Sen viimeisen muuton toimittavat sitten jällellejäneet. —

Johtajatar pitää huolen ruumiillisista tarpeistamme, hän määrää ja johtaa kaiken. Kello 7— $\frac{1}{2}$ 8 aamulla tulee kahvitarjotin jokaiseen huoneeseen. Klo 11 on aamiainen pöydässä. Ennen sitä on lyhyt rukoushetki. Klo 4 syödään päivällinen ja klo $\frac{1}{2}$ 8 tarjolla illallinen ja teetä.

Alussa tänne muutettuani arvelin usein mitä kaikki nämät vanhukset hommailivat kukin omassa huoneessaan, johon aterioituaan aina menivät. Pian huomasin kuitenkin, että jokaisella oli omat pikku askareensa ja ajanvietteensä. Sen lisäksi on kullakin oma kahvipannunsa. Kodin puolesta ei tarjolla kahvia joka päivä. Mutta käytettävissä on kaksi pientä kahveikkettä vesijohtoineen ja pesupöytineen. Ja

Viipurin k.m.y:n 30-vuotisjuhlasta.

siellä aina silloin tällöin tavataan ja vaihdetaan ajatuksia kahvipannun kiehuessa. Pian huomaa kenen kanssa on hauska seurustella. Muodostuupa pianikin pikku tuttava- ja ystäväpiirejä, jotka tuontuostakin kokoontuvat kultaisen kahvipannun ympärille. — — Joskus tulee sitten "viikatemies" (kuolema) hajoitetaan ystäväpiiriin — — — mutta siitä en nyt tahdo puhua — — —.

Joskus kutsutaan kodin asukkaat kahvijuhlaan ruokasaliin, tahi vietetään jokin merkkipäivä. Sellainen päivä oli esim. 31/3 1926. Silloin oli nim. 100 vuotta kulunut tämän kodin perustajan, hovineuvos *Vilhelm Brummerin* syntymästä. Hänen muotokuvansa, jonka professori Eero Järnefelt on maalannut, oli kukkaseppelein koristettu ja sen alapuolelle soitokoneen päälle oli hänen vaimovainajansa väälokuva asetettu. Juuri tämä Ruotsista kotoisin oleva rouva *Hanna Brummer*, o.s. Falkman, oikeastaan panikin alulle tämän kodin, jonka nimi on "Koti Helsingin vanhoille, varattomille, sivistyneistä piireistä kotoisinoleville naisille". Hovineuvos Brummer suostui vaimonsa suunnitelmaan. Kodin lahjakirja on päivätty toukokuun 27 p. vuonna 1892 ja saman kuun 30 päivänä oli koti niin valmis, että ensimmäiset asukkaat sinne voitiin ottaa. Tämän tapauksen muistopäivä vietettiin tunnelmarikkaalla juhalla, jonka oli järjestänyt lahjoittajan miniä, vapaaherratar Lilly Brummer. Hän osoittaa meille vanhoille yleensä suurta hellyyttä ja huolenpitoa.

Mutta älkää luulko, että me pidämme vain "maailmallisia" juhlia. Kodin asujantien joukossa on eräs ent. opettajatar, joka on lämminhenkinen kristitty. Usean kerran viikossa pitää hän meille *raamatunkuuluittoja*, joille me annamme suuren arvon. Me

Kurom. Urheiluliiton hiihtomestaruuskilpailut

pidetään Jyväskylässä maalisk. 9 pnä. Kilpailukutsu julkaistaan ensi numerossa.

olemme kaikki täällä niin sanoakseni viimeisellä asemalla ennen muuttoamme ijaiseen kotiin. Usein sattuvat kuolemantapaukset muistuttavat meitä siitä. Täällä on useita 80-vuotiaita. Minä olen nykyisin vanhin kaikista.

En tahdo enää teitä pidättää. Huomaan, että mielellänne lähdette jo kotiin. Poistumme toista tietä kuin tulimme, jotta saatte nähdä talon pohjakerroksenkin. Se ei todellakaan ole vähiten tärkeä. Siellä valmistetaan näet meidän ruokamme y.m. Näette miten suuri keittiömme on. Täällä, käytävän molemmin puolin, näette ovia, joista mennään ruokasäiliöön, kellariin, mankeli- ja silityshuoneisiin sekä talonmiehen asuntoon. Saatan teidät alas portille saakka. Hyvästi vaan nyt, hyvät ystävät! Huiskutan kättäni vielä teille. Nyt olette jo poissa näkyvistäni. — —

Istuin jälleen yksin huoneessani Helsingin vanhainkodissa.

Syyskuussa 1929.

VIIPURIN KUUROMYKKÄINYHDISTYKSEN 30-VUOTISJUHLA

Marraskuun 24 p:nä, sunnuntaina kello 13 oli kuuromykkäille jumalanpalvelus Viipurin maaseurakunnan kirkossa ja samalla Herran Ehtoollisen vietto, jonka piti pastori O. Myyryläinen. Kuuromykkäin kuoro esitti 2 eri laulua viittomalla.

Kello 17 alkoi päiväjuhla rautatieläisten huoneustossa, jonne kokoontui ääriään myöten vanhaa ja nuorta väkeä. Aluksi lausui lyhyen juhlapuheen yhdistyksen puheenjohtaja rouva Kaski. Sen jälkeen lausui Kirkkomusiikkiopiston mieskuoro johtajatar Hellen Sivorin johdolla. Puheita pitivät pastorit O. Myyryläinen ja Kilpeläinen. Site laulua esitti kuuromykkäin kuoro viittomilla. Mikko Suurosainajan kirjoittaman runon "Soinnuton kannel" lausui Ida Ollikka viittomalla.

Väliajan jälkeen aloitettiin ohjelman suoritus yhteislaululla. Sihteeri esitti kertomuksen yhdistyksen 30-vuotisesta toiminnasta. Vapaan sanan aikana toivat edustajina rvat Aili Sihvola ja Loviisa Arponen sekä hra Lauri Vainola terveiset ja onnittelut yhdistysten puolesta. Samalla luettiin juhlaan saapuneet onnittelusähkösanomat Turun, Kuopion, Vaasan, Pietarsaaren, Porvoon, Porin, Hämeenlinnan, Helsingin yhdistyksiltä ja Suomen K.m. Liitolta sekä Sigyn Heikel'iltä, Emilie & Fritz Coldbergilta ja Breitensteinilta sekä kirjeet rovasti Luomalta, pastori Nybergiltä y.m. Senjälkeen annettiin kunniajäsenkirja yhdistyksen perustajalle Aleksanteri Puolakalle, jota kiitettiin hyvin suoritetusta työstä K.m.y:ssä. Jaettiin ansiokunniakirjat Hjalmar Lovenille, Juho

vuotistoimintakertomuksen, jonka rva A. Jokelainen tulkitsi puhekielelle.

Luettiin sitte useita onnittelusähkösanomia ja kirjeitä, joita lähettivät melkein kaikki Suomen kuuromykkäin yhdistykset sekä K.m. Liitto ja monet yksityiset henkilöt.

Väliajan jälkeen esittivät neitosemme kansantanssitaiteilijoita; väliajoilla saivat he hikoilla kahvitarjoilussa. Sitten pastori O. Myrskyläinen puhui yhdistyksistä ja niiden tarkoituksista. Lopuksi oli repäisevä yllätys. Pantomiini eli liikkeisiin ja eleisiin perustuva näytöskappale „Romaanin 17:s luku”. Se oli kerrassaan verraton, sen tunnustuksen saimme usealta juhlavierailta.

Mainittakoon, että juhlassa ojennettiin hra A. Jokelaiselle Pohjoism. Kuurom. Urheiluliiton ansiomitäli.

Karkeloiden kului sitten loppuilta. Allekirjoittaneen mielestä oli juhla kaikin puolin onnistunut.

Hela.

TILTA KILLINEN 80-VUOTIAS

Tammikuun 3 p:nä täytti entinen Kuopion Kuurojenkoulun opettajatar rouva Tilta Killinen 80 vuotta. Toimessaan Kuopion Kuurojenkoulussa opettajattarena vuodesta 1885 vuoteen 1926, jolloin hänen oli virkaikänsä nojalla erottava, on hän ehtinyt kasvattaa satoja kuuromykkiä elämää varten. Tilta Killinen oli opettajana hyvin tunnollinen ja taitava, saavuttaen oppilaittensa luottamuksen ja rakkauden.

Tilta Killinen 80-vuotispäivänään.

Rasittavan virkansa ohella hänellä oli tarmoa johtaa monenlaisia kuulevainkin harrastuksia.

80-vuotias kunniavanhus on vielä hyvissä sielun- ja ruumiin voimissa ja seuraa mielenkiinnolla kuuromykkäin harrastuksia ja entisten oppilaittensa elämää. Niistä lukuisista onnittelusta, mitä hän merkipäivänään sai, mainittakoon m. m. Kuopion Kuuromykkäin Yhdistyksen komea kukkalaite, minkä erikoinen lähetystö saattoi perille.

JOULUKIRJE ÄVIKISTA

Olimme tehneet jouluvalmisteluja usean viikon ajan, niin että itse aattopäiväksi jäi vain kaiken viimeistely, huoneitten koristelu. Siksipä tuo vuoden "pisin päivä" kului varsin rauhallisesti.

Kaksi oli sentään rauhatonta joukossamme. Toinen, kuopuksemme, pikku Saara, pyöri ja hyppeli, ollen alati tiellä. "On kuin lentoon lähdössä, vain siipiä vailla", tuumi keittäjämmä, Katri, sattuvasti.

Toinen oli Anna Hilpinen, hienommalta nimeltään Hippelin. Jostain käsittämättömästä syystä eivät jouluvalmistelut oikein miellyttäneet häntä. "Rumaa, rumaa", näytti hän tuon tuostakin, ollen milloin kuusen koristelu, milloin lasten juhlapuvut tuon arvostelun kohteena. Yksinpä kaiken "kruunu", omenakukkaköynnökset, joiden valmistukseen oli uhrattu monta iltaa, sai saman tuomion.

Saapui vihdoin ilta, tuo kaivattu jouluattoilta. Kaikki, sekä vanhat että nuoret kokoontuivat köynnöksiin ja himmelein koristettuun saliin, missä vanha, tuttu joulukuusi toivotti jokaisen tervetulleeksi. Päivällinen torttuineen, kinkkuineen ja onnenmanteleineen syötiin pitkässä pöydässä, missä 20 loistavaa kynttilää, kunkin kohdalla, osoitti juhlijain lukua. Pieni joulupuhe sekä pari joululaulua viitattuina saivat kunkin kääntämään ajatukset ensimmäiseen jouluun Betlehemissä. Mutta pianpa kunnan jouluukko suuntasi jokaisen huomion nykyhetkeen. Ävikin jouluukko onkin verraton. Jo monena jouluna talossa käyneenä on hän oppinut viittomakielenkin, mitä eivät kaikki joulu-ukotkaan osaa. Tarkkaan hän tiesi talon asiatkin. Tiesipä Saarastakin, että tämä... mutta jääköön se nyt sanomatta, ettei tyttö saa pahaa mieltä. Lupasihan hän tehdä parannuksen siinä suhteessa.

Olivat ävikilaiset kai sentään kilttejä olleet pukin mielestä, koska lahjoja riitti yllin kyllin jokaiselle. Oli lämpimiä alusvaatteita vanhuksille, pukuja ja jalkineita lapsille! Leikkikalujakin oli pukka ehtinyt näperrellä. Tietysti makeisiakin riitti.

Kaikki näyttävätkin perin tyytyväisiltä lahjoihinsa. Tuossa myhäilee Maija onnellisena avatessaan entisen emäntänsä, rouva Härkösen, lahjapakettia, tuossa Elsa hypistelee mäntäläisten ystäviensä lähettämiä vaatekappaleita. Entä pikku Saara! Hän istuu suussa keinutuolissa yltä päältä pakettien peitossa.

RAUHALLISTA
JA ONNEKASTA
UUTTA VUOTTA

TOIVOTTAVAT
YSTÄVILLEEN,
TUTTAVILLEEN

Eeva Mielonen, Savonlinna
Fanny Lintula, Oulainen
Tyyne Lahti, Teuva
Hilma, Soini ja Iikka Ojala
Hämeenlinna
Ellen Carlstedt, Porvoo
A. Nyman perheineen, Porvoo
E. Raitio perheineen, Porvoo
S. Lindholm perheineen, Porvoo
Anna Lindström, Porvoo
Anni Andersén, Porvoo
Alice Westerlund, Porvoo
Runar Gripström, Kronoby
Hilda Andtbacka, Kronoby
Elina, Elli ja Erik Ruonaniemi,
Kronoby
Anna Kuusisto, Kronoby
Maria Käld, Kronoby
Nils, Alfhild ja Karl Ebb, Hanko
Julius Nyberg perheineen, Hanko
Hulda ja Anton Sjöblom, Hanko
Lydia Fagerlund, Hanko
Isidor Fagerlund, Hanko
Selma Kurman, Hanko
Anian Nyman perheineen, Hanko
Hanna Vatanen, Hanko
Hämeenlinnan k.m. yhdistys,
Hämeenlinna
Eva Myllylä, Hämeenlinna
Jukka, Ida ja Hannes Ylén,
Hämeenlinna
Walentín ja Leo Kaurela,
Hämeenlinna
Kaisu Valtari, Hattula
Paavo Valtari, Hattula
Sävele Angervo, Naantali
Eikki Hirvonen, Joensuu
Jaakko ja Paul Ukkola, Haukipudas
Emma ja Hulda Svahnström, Nagu
A. Martin, Rovaniemi

Marta Bäckström, Helsinki
Lovisa Nyman
Arvid Nyman
Aug. Nyman perheineen
Edit ja Hj. Sandblom
John. Tallberg perheineen
John Enroos perheineen
Olga ja Walter Stadius
B. Ahlbäck
Walter Lindberg perheineen
Lydia Forsman
Olga Forstén
Thelda Mandelin
John Sundberg
Osma, Kaisu ja Rurik Pitkänen
Leo, Marina ja Lauri Mikkola
Lilly Nylund
Sofia Andersson
Aina Blomqvist
Niilo Mikkola
Olga ja Kaarlo Aulanko
Aarne Lehti
Raine Koskinen
Laura ja Vihtori Nurmo
Elvira ja Axel Norstedt
Lempi ja Frans Lindholm perheineen
Sedler perheineen
A. Sundell
M. ja K. Ranta
Jussi Luomajoki
Eino Karilas perheineen
Otto Nevalainen
Emil Färdig perheineen
Cecilia ja Fr. Schoultz
Sigurd Månsson perheineen
S. Heikel
W. Koroleff
Emilia From
Berta Sjöberg
Ida Blomqvist

Linda Aschan Helsinki
Vilho Salovaara
Astrid, Doris ja Georg Örn
Heikki Koistinen
Kalle Vekter
Anna Joutsen
Amanda Stam
Johannes Raja-Aho.
Sigfrid Nordström, Närpiö
Ida Rehn, Käkisalmi
Lauri Raitanen, Mynämäki
Helli Pietarinen, Tainionkoski
Hanna ja Matti Savisaari, Alavus
Kauno ja Sulo Puumala, Kaustinen
Katri, Olga, Saara, Martti ja
Erik Iso-Ettala, Kodisjoki
Martta Lahti, Kodisjoki
Impi Sainio, Kiukainen
Hilja Laakso, Karunki
Väinö Virtanen, Kurikka
Selmi Mäenranta, Jalasjärvi
Iida Haapali, Turku
Martin Himberg, Finby
Anna Nyström ja Naema Helsingius,
Turku
August Grönroos, Kirkkonummi
Alb. Nordström, Jorvas
Ilmari Ratia, Humalajoki
Matti Hämäläinen, Viitasaaari.
Evert Mäkelä, Pöytyä
Vieno ja Helmi Hakko, Laihia
Helmi ja Hugo Nyberg, Helsinki
Anna Puttila, Iitti
Hilda, Juhon ja Muisto Lehtonen,
Lahti.
Hilja Nikulainen, Iivesi.
Hanna ja Otto Backman, Myrskylä
Edla Sjöblom, Taalintehdas
Jaakko ja Anna Sauselin, Ylistaro
Hannes ja Selma Sorsa, Ylistaro

Jatk. siv. 6

Täytyypä tytön kerrankin istua hiljaa yhdessä kohdassa, kun ei uskalla liikahtaa pelosta, että paketit putoavat. Vasta isompien auttaessa purkamaan lahjakääröjä pääsee Saarakin toisten näkönsälle.

Mutta Anna! Miksi hän on niin totinen? "Katsoppa, miten kauniin villapuseron pukki on sinulle lahjoittanut! Entä kengät ja nauharuusuke!" koettamme saada hänen huomionsa kiintymään lahjoihin. Mutta ei se auta? Mitä arvoa on villajumpersilla tai kenkäparilla, kun pukki ei ole muistanut antaa postikorteista tehtyä karamellipönttöä kuten muille lapsille! Se on nyt suruna. Mitä tehdä? Postikorttiasikin valmistukseen ei ole aikaa. Mutta onhan meillä vanhoja suklaarasioita. Pistämme yhteen sellaiseen karamelleja, käärepaperi ympärille, ja niin saa kuin saakin Anna makeisasiansa ja on tyytyväinen. Ja nyt löytävät muutkin lahjat arvonsa Annamme arvos-televissa silmissä.

Niin kuuluu aattoilta ja ennen pitkää uinuu kukin omassa vuoteessaan uneksien kiltistä joulukuusta.

Joulupäivä kuuluu levätessä ja lahjojen katselemi-

sessä. Tapanina lähtevät kaikki lapset naapurin hevosella ja suurella reellä Tapanin ajoon asemalle, mistä on noudettava Frans Leijonin myöhästynyt joulupaketti. Suuri se on sekä painava. Mutta löytyykin siitä lahja tai parikin jokaiselle Ävikin asukkaalle. Ei edes uutta vanhusta, joka on vasta muutamana kuukauden ollut Ävikissä, ole unohtettu. Pian ovat sitten sievät rasiat ja neulatyynt, ompelusketit ja kynttilänjalat ilon aiheena. Sillä kenpää ei halulla omistaisi tuollaista sievää esinettä, muiston yhteisestä ystävästämme.

Nyt on sitten jo uuden vuoden päiväkin vierähtänyt. Kohta saapuu Loppiaainen, ja niin voimme pian täydellä syyllä yhtyä laulun sanoihin:

"Loppui joulu, vaikkei kenkään sois,
Joulukuusi viedään pois, pois, pois,
Mutta ensi vuonna hän
Saapuu lailla ystävän.
Ei voi toivo pettää!"

Siiri Puustinen.

Tyyne Lahti, Minnesota, Amerika
"Viipurin neitsyt"
Sulo Laitisen perhe
Maria, Helli ja Väinö Mäkinen ja
Tilda Rehumäki, Forssa
Anna Nevalainen, Huutokoski
Martta Lehtonen ja A. Vallinen
Rymättylä
Tilda Vassi, Vesilahti
Tahto Hirvikoski perheineen,
Ikaalinen
Matti Savisaari perheineen, Alavus
Aug. Helminen perheineen, Tampere
K. V. Kinon perheineen, Tampere
Taavi Anttila perheineen, Tampere
Siiri Talvia, Tampere
Tekla Heikkilä, Tampere
Saima Lehtonen, Tampere
Martta ja Martti, Tampere
Eeva Halme, Tampere
Sylvi ja Otto Saarinen, Tampere
Kaarlo Lankinen, Tampere
Anton Lehtinen, Tampere
Kaarlo Hellén perheineen, Tampere
Kalle Hietaniemi, Ikaalinen
Aarne Hemmola, Haapamäki
Ruusa ja Oskari Kuusisto, Ylistaro
Ola Andersson, Nauvo
Anni Vikström, Inkoo
Kalle Luomanen, Reisjärvi
Elsa ja Ester Nyman, Makslahti
Beata ja Vilhelm Bertils, Makslahti
Uno Suuripää, Ruovesi
Hilda Sinervo, Toijala
Väinö Sihvola perheineen,
Inkeroinen
Hilda Kauppinen, Virtasalmi
Anna Blomster, Ähtäri
Martti Lahti, Ilmajoki
Elna Sigfrids, Oravainen
R. Th. Östman, Johannes
Elna Häggman, Oravainen

Urho Tiukka, Lestijärvi
Alli ja Ilma Suutari, Kiikka
Sanna Vainiomäki, Kiikka
Vilho Ritala perheineen, Kiikka
Vilho Kallio perheineen, Kiikka
Lauri Ala-Perttula, Kiikka
Katri Gröndahl, Kiikka
Lauri Viitanen, Kiikka
Ida Ritala perheineen, Kiikka
Otto Finska, Kiikka
Lempi Lindman, Kiikka
J. F. Talvia perheineen, Kiikka
Yrjö Pajunen, Tyrvää
Aksel Ritala perheineen, Tyrvää
Hilma ja Väinö Teeri, Tyrvää
Hilda Sandell, Äetsä
Anna Sallgén, Kokemäki
Vilho Närvä, Kokemäki
Aleksi Sainio, Kokemäki
Vilho Nordlund, Kokemäki
Anna Vainio, Jyväskylä
Hilja Parviainen, Jyväskylä
Aili Salokas, Jyväskylä
Elli Silvander, Jyväskylä
Valva Sirola, Jyväskylä
Hilda Hyttiäinen, Jyväskylä
Maiju Kahelin, Jyväskylä
Anna Hongisto, Jyväskylä
Jalmari Koskinen, Jyväskylä
Herman Hautamäki, Jyväskylä
Edla Manninen, Jyväskylä
Lydia Helin, Jyväskylä
Alma, Mirjam ja Emil Sulka
Jyväskylä
Janne, Anna, Elsa ja Niilo Toppila,
Jyväskylä
Hilma, Olavi ja Väinö Poutanen,
Jyväskylä
Juho Majalahti, Jyväskylä
Arvo Vuoremaa, Jyväskylä
Aino Laitinen, Jyväskylä
Osma, Tyyne ja Vihtori Harsunen,
Jyväskylä

Ilmari Vuori, Jyväskylä
Alvar Rosenström, Jyväskylä
Kalle Niskanen, Jyväskylä
Aleks, Olga, Edla ja Nestor
Parkkonen, Jyväskylä
Hugo Mäkinen, Jyväskylä
Miina Piilonen, Jyväskylä
Seppo Heikkinen, Jyväskylä
J. Kaunisjoja perheineen, Jyväskylä
Anna Brännfors, Vaasa
Nelly Finne, Vaasa
Greta Forström, Vaasa
E. Forström, Vaasa
Maria Söyring, Vaasa
Nikolai Söyring, Vaasa
Alfred ja Betty Hallberg, Vaasa
Augusti Lähdeniitty, Kuusjoki
Oskari Lähdeniitty, Kuusjoki
Eero Hollo perheineen, Lieto
Yrjö Forss, Lokalhti
Vilho Ojala, Marttila
Martta Järvinen, Tarvasjoki
Justus Heino, Turku
Johan Tulinen, Parainen
A. ja M. Vilkki, Turku
A. ja A. Ruusuvaara, Turku
Eva Varesmaa, Turku
E. Savisaari perheineen, Turku
Maria ja Edv. Salonen, Taivassalo
Helmi Katajamäki ja Adolfinä
Rintala, Korttesjärvi
Inkeri Paunula, Perälä
Kuopion kuuromykkäin yhdistys,
Kuopio
Kuopion kuuromykkä-urheilijat,
Kuopio
A. V. Hartikainen perh., Kuopio
Antti Jokelainen perh., Kuopio
Toivo Nordström ja Anders
Nykvist, Lapträsk
Alina Koskenkorva, Kuusamo
Edith Jakobsson, Kakkola.

URHEILUOSASTO

TURUN KUUROMYKKÄIN URHEILUSEURA "VALPAS" 20-VUOTIAS

Ennenkuin T.K.U.S. "Valpas" perustettiin, oli Turun Kuuromykkäin yhdistyksen jäsenissä harrastusta voimisteluun ja urheiluun useita vuosia. Varsinkin vuonna 1908—1909 harrastus oli korkealla. Turun Kuuromykkäin yhdistyksen johtokunta palkkasi opettajaksi voimistelunopettaja lehtori Aug. Blombergin, joka johti kuuromykkäin voimistelua kerran viikossa Turun ruotsalaisessa realilyseossa koko lukuvuoden. Mukana voimistelussa kävi säännöllisesti noin 20 kuuromykkä-miestä. Kesällä kuuromykät harjoittivat urheilua Turun Kuuromykkäinkoulun uudella, ajanmukaisella leikkikentällä, heitellen kuulaa, kiekkoa ja keihästä, jotka yhdistyksen johtokunta oli ostanut jäseniensä käytettäviksi. Jäsenet myöskin harjoittivat sekä lyhyen, että pitkän matkan juoksua ja ajoivat kilpaa polkupyörällä j.n.e. Elokuussa 1908 toimeenpantiin mielenkiintoiset polkupyörä-ajokilpailut, joihin osallistui noin 8 kuuromykkää pyöräilijää ja jaettiin kerätyillä varoilla palkintomitalleja parhaille pyöräilijöille. Näiden kilpailujen palkintotuomareina esiintyivät veljekset opettaja Eelis Vilkki ja insinööri Hannes Vilkki. Näinä aikoina useat kuuromykät liittyivät "Turun Urheiluliiton" jäseniksi. Näissä kilpailuissa kuuromykät aina kehittyivät huomattaviksi urheilijoiksi, varsinkin painijoiksi. Juhon Mäkilä-vainaja oli vahva painija ja sai useita palkintoja painissa. Raskas isku tuli, kun Juhon Mäkilä jäi nautalle ja kuoli marraskuussa 1909.

Kesällä 1908 Turkuun muutti Helsingistä Hannes Kivistö ja Tampereelta Augusti Helminen. Nämä henkilöt kehoittivat turkulaisia kuuromykkä perustamaan oman urheiluseuran, niinkuin Helsingissä ja Tampereella oli omat kuuromykkäin urheiluseurat. Tämä kylvösiemen tunkeutui turkulaisiin kuuromykkäin ja syksyllä 1908 eräässä Turun Kuuromykkäin yhdistyksen kokouksessa nostettiin kysymys oman urheiluseuran perustamisesta, mutta silloinen yhdistyksen puheenjohtaja maisteri E. Lück ankarasti vastusti sitä. Hänen mielestään oli tarpeetonta perustaa urheiluseuraa, vaan hän tahtoi, että yhdistyksen johtokunta olisi valvonut urheiluasioita parhaansa mukaan. Näin ollen kuuromykkien täytyi luopua tästä yrityksestä, mutta tämä kylvösiemen ei kuollut, vaan jäi itämään.

Seuraavana vuonna marraskuussa v. 1909 urheiluun innostunut Janne Seppälä, nykyinen Lehtimäki, kävi ent. opettajansa maisteri Lückin luona neuvottelemassa ja pyytämässä, että maisteri suvaitisi, että perustettaisiin oma urheiluseura. Neuvottelun tuloksena oli, että maisteri luopui omasta väitteestään

ja kirjoitti marraskuun viimeisenä sunnuntaina yhdistyksen ilmoitustaululle paperilapun, että kuuromykät miehet saavat kokoontua joulukuun 1 p:nä illalla kello 7 keskustelemaan ja perustamaan omaa urheiluseuraa. Tästä ilmoituksesta kuuromykät ilmoitsivat suunnattoman suuresti ja odottivat 3 päivää. Joulukuun 1 p:nä 1909 yhdistyksen huoneustoon saapui 11 kuuromykkää miestä ja maisteri Lück, joka johti kokousta. Lyhyen keskustelun jälkeen yksimielisesti päätettiin perustaa oma urheiluseura ja seuran ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Janne Seppälä-Lehtimäki, varapuheenjohtajaksi Kalle Järvinen, sihteeriksi allekirjoittanut ja johtokuntaan Viktor Kallio ja Armas Vilkki. Sitten päätettiin panna seuralle nimeksi Turun Kuuromykkäin Urheiluseura "Valpas" ja laadittiin sille säännöt. Näin seuran toiminta alkoi ja jatkui yhtämittaa kunnes maailmansota alkoi. Silloin sen toiminta luonnollisesti tuli laimeammaksi, mutta keväästä v. 1919 sen toiminta tuli uudelleen vilkkaammaksi ja on se toiminut yhtämittaa tähän asti.

Koska 1920 perustettiin Kuuromykkäin Urheiluliitto, niin "Valpas" silloin liittyi siihen. V. 1921 sai "Valpas" kunnian järjestää seurojen väliset 30 km. viestinhiihtokilpailut (3 × 10) Sävele Angervon lahjoittamasta kiertotaulusta ja K.U.L:n mestaruushiihtokilpailut. Tässä kilpailussa sai "Valpas" yllämainitun kiertotaulun ikiomakseen. "Valpas" on ottanut osaa 1,600 m. (800 + 400 + 200 + 200 m.) seurojen välisiin viestijuoksukilpailuun yleisen kuuromykkäin kokouksen yhteydessä v. 1914 perustetusta kiertokilvestä ja voittanut 1920 Jyväskylässä, 1923 Mikkelissä ja 1928 Turussa K.U.L:n kesämestaruuskilpailuissa kolmannen kerran ikiomakseen komean kiertokilven.

Kun "Valpas" perustettiin 1909, niin sen jäseniksi kirjoitettiin 15 jäsentä, mutta vuosi vuodelta jäsenluku on lisääntynyt ja nykyinen jäsenluku on yli 60. "Valppaan" puheenjohtajina ovat olleet seuraavat: 1909—1910 J. Seppälä — myöhemmin Lehtimäki, 1910—1913 Armas Vilkki, 1914—1918 E. Savi-saari, 1919—1920 kesään asti B. Kaski, 1921—1922 J. Lehtimäki, 1923—1928 maaliskuuhun asti B. Kaski ja 1928 U. Lehtimäki. Sihteerin tointa on allekirjoittanut hoitanut melkein koko ajan, paitsi v. 1917, jolloin B. Kaski on ollut sihteerinä.

Rahastonhoitajana on ollut 1909—1920 A. Vilkki ja 1921 allekirjoittanut.

"Valppaan" jäsenet ovat joka kesä 2 kertaa viikossa harjoittelemassa urheilua kuuromykkäin kou-

UUDEN VUODEN AJATUKSIA

Luin äsken erään pikku kertomuksen. Se oli tällainen. Metsäisessä vuorimaassa vaelsi nuori mies yksinään. Hän oli tullut kaukaa, oli outo ja tuntematon. Syyspäivä on lyhyt. Pian tuli pimeä. Outo nuori mies ei tuntenut tietä ja eksyi metsään. Pimeässä ja sateessa kulki hän pitkän ajan. Mutta sydänyön aikaan tuli hän sattumalta pienen mökin ovelle. Hän kolkutti. Mökissä asui kaksi ystävällistä ihmistä, mies ja vaimo. He avasivat ovensa kaukaiselle kulkijalle ja tarjosivat hänelle vähistä varoistaan ruokaa, sillä kovin väsynyt ja nälkäinen hän oli. Mökin vaimo laittoi vieraille vaatimattoman vuoteen, jolle väsynyt kävi lepäämään.

Tuli aamu. Vieras katseli mökin asujanten elämää. Hän huomasi, että he olivat varattomia ihmisiä, jotka olivat asettuneet asumaan tänne kaukaisen vuoriseudun hiljaisuuteen ja rauhaan. Silloin rupesi vieras puhelemaan heille kotiseudustaan ja miten sen asukkaat elävät ja elatuksensa hankkivat. Hän kertoi, että hänen kotiseudullaan ihmiset ovat eteväitä puunveistäjiä. Terävillä puukoillaan ja muilla aseillaan he veistelevät kaikenlaisia pikku esineitä, kuvia, leikkikaluja jne, sekä saavat töistään hyvät tulot, joilla voivat elää huoletonta ja onnellista elämää.

Kiiteltään näitä ystävällisiä ihmisiä läksi vieras taas kulkemaan tietään eteenpäin.

Kotiin päästyään hän muisti tuota yksinäistä vuoristolaismökkiiä ja sen asukkaita. Kiitollisuutensa osoitukseksi hän lähetti heille lahjaksi pari terävää puukkoa, jollaisilla hänen kotiseutunsa asukkaat puunveistoksiaan valmistelivat ja vielä lisäksi muutamia veistosmalleja, esineitä, joitten valmistamiseen nämä aseet olivat tarkoitettut. — — Kului monia vuosia. Mies, joka ennen oli saanut yösjan tuntemattomana vuoristomökissä, joutui taas kulkemaan samoille seu-

duille. Hän oli nyt jo vanha mies. Hänen käyntinsä oli hiljaista ja hänen tukkansa oli muuttunut valkoiseksi. Hän meni taas samaan mökkiin, jossa hän kauan sitten oli saanut yösjan. Lähestyessään mökkiä huomasi hän sen uudestaan kateetuksi, laudoitetuksi ja siistiksi, maalatuksi. Pellolla mökin takana oli kaksi lehmää laitumella. Kuinka sievältä ja hyvinvoivalta näyttikään pikku talo aurinkoisella vuorenrinteellä!

Hän meni sisään. Hän hämmästyi nähdessään mökin asujanten istuvan pöydän ympärillä ahkerassa työssä. Jokainen veisteli, vuoleskeli ja kaiversi puusta pieniä, erilaisia esineitä. Ei kukaan enää tuntenut vierasta vanhusta, niin oli hän muuttunut. Mutta mökin asukkaat kertoivat hänelle tyytyväisyytensä työstään, jolla he ansaitsivat hyvin. Sillä heidän veistoksistaan maksettiin korkea hinta kaupungeissa ja vuosien kuluessa olivat he keränneet itselleen hyvät säästöt. *"Jumalaa olemme kiittäneet siitä tuntemattomasta miehestä, joka meille eksyneenä yöpyi ja sitten lähetti nämä työtarpeet"*.

Vanhus ei sanonut mitään. Hän läksi jatkamaan matkaansa. Mutta hänen sydämensä oli täynnä iloa, kun hän huomasi, että oli voinut tehdä tämän mökin asukkaat onnelliseksi, niin että he siitä kiittivät Jumalaa. Tietämättään oli hän voinut levittää onnea ja iloa toisille ihmisille. — —

Elämme taas vuosien vaihteessa. Vanha vuosi on mennyt. On syytä muistella, kuinka olemme sen käyttäneet. Olemmeko tehneet mitään hyvää sen kuluessa? Onko kukaan lähimmäisemme voinut kiittää Jumalaa siitä hyvästä, mitä olemme heille tehneet ja osoittaneet? Olemmeko jollain tavoin hyödyttäneet ihmisiä, joitten kanssa olemme olleet tekemisissä. Onko kukaan saanut meitä lohdutusta, hyviä neuvoja, kehoitusta? Onko Jumala saanut käyttää meitä välineinään Hänen valtakuntansa levenemiseksi siellä, missä me olemme eläneet ja liikkuneet?

Ja millainen on se uusi vuosi oleva, johon nyt olemme siirtyneet? Onko meissä Jumalan työ pääsevä edistymään? Kasvaako meissä usko, toivo ja rakkaus? Tahdommeko elää toisten kurojen ja kuulevaisten keskellä auttavaisina, nöyrinä, puhdassydämisinä, rehellisinä ja hyvänä esimerkkinä? Voiko kukaan kiittää Jumalaa siitä, että me olemme häntä jollakin tavoin auttaneet? Nämä ovat vakavia ja tärkeitä kysymyksiä näin vuoden vaihteessa.

Me voimme elää uuden vuotemme hyvin ainoastaan siten, että pysymme Jumalassa. Hänestä tulee meille halu ja voima hyvään ja jumaliseen elämään. Alkaamme siis elää rukouselämää Jumalan kanssa, niin alkanut vuosi on oleva hyvä ja onnellinen. Silloin olemme itse onnelliset ja voimme auttaa toisiakin ihmisiä onneen.

Ihminen elää elämänsä maan päällä vain kerran. Muista tämä, lukija. Elä anna sen kulua turhissa huvituksissa, ajattelemattomasti, riidassa, epäluuloisuudessa, juoruamisessa ja kateudessa. Sellainen elämä vie kadotukseen. Elä rauhan, rukouksen, puhtaan

lun leikkikentällä ja talvella joskus voimistelua ja hiihtoa y.m. ja "Valpas" on järjestänyt säännöllisesti joka talvi hiihtokilpailut ja syksy rata- ja kenttäkilpailut jäsenien kesken.

Jäsenien joukossa kunnostautuneimpia urheilijoita ovat seuraavat: Janne Lehtimäki on Suomen parhaimpia ja ansioituneimpia pikajuoksijoita. Hän on voittanut paljon palkintoja, mitalleja, pokaaleja, luseikoita y.m. arvoesineitä ja tuottanut "Valppaalle" paljon kunniaa ja iloa. Sen vuoksi hän nauttii kaikkien arvonantoa ja kunnioitusta. Urho Lehtimäki on etevä hiihtäjä, ottanut vuodesta 1921 joka vuosi osaa K.U.L:n mestaruushiihtokilpailuihin ja valloitti 1928 ja 1929 mestaruuden K.U.L:n 20 km. hiihdossa.

Toivottavaa on, että "Valpas" toimii edelleenkin siunauksellisesti ja hedelmiäkantavaisesti jäseniensä kohottamiseksi siveelliseen ja terveelliseen elämään.

Turussa 30/11 29

E. Savisaari.

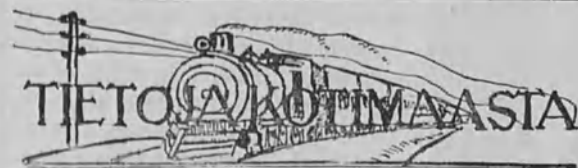
mielen, ystävällisyyden ja rakkauden elämää. Silloin saavutat ijankaikkisen onnen.

Onnellista uutta vuotta toivotamme kaikille lukijoillemme. Kiitämme vanhasta vuodesta, kaikesta avusta ja rohkaisusta, mitä sen kuluessa saimme. Kiitos lehtemme avustajille ja sen uskollisille asi miehille. Toivomme apuane edelleenkin.

PAINOPAIKAN MUUTOS

Kuten kaikki lukijamme tietävät, on *K. F. Puromiehen kirjapaino O. Y.* tähän saakka yli kahdenkymmenen vuoden ajan huolehtinut meidän painatus-tarpeestamme, tehden sen kaikinpuolisiksi tyytyväisyydeksi niin hintaan kuin työn laatuunkin nähden. Puromiehen kirjapainon kautta ovat maailmalle kulkeneet myöskin kaikki joululehtemme, monet pikku kirjat kuuromykkäin valistukseksi, kaavakkeet, juhlaohjelmat y. m. Silloin kun työpalkat ovat nousseet ja muille töille vastaavasti koroitettu hintoja, on meille, mikäli mahdollista, työt tehty melkein samoilla halvoilla hinnoilla kuin aikaisemminkin.

Kuuromykkäin omaan kirjapainoon muuttaessamme on meillä täysi syy lausua parhaimmat kiitoksemme Puromiehen kirjapainoliikkeelle, erittäinkin johtaja *K. F. Puromiehelle* ja teknilliselle johtajalle, faktori *J. H. Kuroselle*, jotka kuluneiden kahdenkymmenen vuoden aikana ovat ystävällisellä ja suoralta kohtelulla voittaneet niin meidän kuin muidenkin asiakkaidensa täyden luottamuksen.

"KUUROMYKKÄIN JOULU" meni taas tänäkin jouluna odottamattoman hyvin kaupaksi, vaikka nykyisen rahanpuutteen ajat jonkunverran vaikeuttivat luonnollisestikin lehtemme myyntiä. Kiitämme kaikkia uskollisia asiamiehiämme, että he mielellään lehteä levittivät, vaikka aika oli vaikea joululehtien myynnille. Ilahduttakoon Teidän mieltänne se tieto, että olette tehneet suuren palveluksen yhteiselle asiallemme ja omalle yhdistykselle, Suomen kuuromykkäin liitolle. Liittomme pysyy pystyssä kun jokainen vähäistenkin voimainsa mukaan sitä koettaa tukea ja auttaa. "Yksimielisyys on voimaa." Liittomme ei ole suuri. Mutta kun me kaikki koetamme sitä yhteisvoimin hoitaa ja edistää, niin kasvaa ja vahvistuu se maamme kuuromykkäin iloiksi ja hyödyksi. Olkaamme siis uskolliset sen lujittamisessa. Pyydämme asiamiehiämme, jotka eivät vielä ole tilittäneet myymäänsä joululehtiä, lähettämään maksunsa niin pian kuin voivat.

LAHJOJA AVIKIN vanhainkodin hyväksi: Hilda Kaupinen Virtasalmelta 30 mk., Jouluiloksi "mummojen ystäväiltä" 200 mk., Neiti Helga Montin Helsinki 100 mk., eräs kuuromykkäin ystävä 50 mk., Ida, Vilho ja Aksel Ritala säikki ruisjauhoja sekä *vesijohdon* hankkimiseksi Iida Rehn Käkisalmelta ja Tyyne Lahti Amerikasta kumpikin 10 mk., S. H. Helsingistä 250 mk., K.m. yhd. Heffata, Tyrvää 45 mk.

EDUSKUNTA on myöntänyt 1,350,000 mk. uuden lisärakennuksen rakentamista varten Porvoon k.m. koulun yhteyteen, jossa vastedes ruvetaan opettamaan ruotsinkielisiä kuuromykkiä c-oppilaita, joita tähän asti on Pietarsaareissa opetettu. Rakennustöihin ryhdytään hetimiten ja lienee tarkoituksena, että uusi rakennus olisi valmis syksyllä 1930.

60 VUOTTA täytti Helsingissä joulukuun 27 p:nä herra Valter Stadius, yksi Helsingin k.m. yhdistyksen perustajia ja sen uskollisimpia jäseniä vuosikymmenien kuluessa. Useita luottamustehtäviä on hänellä aikojen kuluessa mainitussa yhdistyksessä ollut. Suomen k.m. liitonkin työhön hän on innoilla osaanut. Erityisesti on raittiusasian ajaminen kuurojen piireissä ollut hänelle sydämen asiana. Hänen äitinsä äsken tapahtuneen kuoleman takia eivät hänen kuurot toverinsa voineet syntymäpäivänä käydä 60-vuotiaasta onnittelemassa, vaan annettiin hänelle toveripiiriin keräämää muistolahja perästäpäin. Toivotamme onnea vaatimattomalle, hyväätarchoittavalle 60-vuotiaalle.

Valter Stadius.

ONNETTOMUUS. Kuuromykkä nuorukainen taittoi niskansa ja kuoli. Marraskuun 27 p. löydettiin k.m. työläinen Ragnar Hägg kuolleena johtaja Suomalaisen ulkohuoneessa Kristiinankaupungissa. Hän oli koettanut kiivetä lukittuun ulkohuoneeseen seinän yli, mutta putosi maahan, taittoi niskansa ja kuoli. Vainaja oli 21 v. vanha ja oli käynyt Pietarsaaren k.m. koulun.

SEINÄJOEN K.M. YHDISTYS järjesti piirikokouksen marraskuun 10 p:nä Seinäjoen piiriesikunnan talolla. Kokous alkoi sunnuntaina klo 10, jolloin hra Eino Karilas Helsingistä lausui tilaisuuteen saapuneet tervetulleiksi. Puheessaan hän samalla esitti läsnäolijoille uuden 3. piirin matkapapin, pastori *Juho Karhun*, joka nyt ensimmäistä kertaa oli saapunut seurakuntalaisiaan katsomaan paikkakunnalle.

Sen jälkeen pastori Juho Karhu nousi puhujalavalle ja puhui päivän tekstistä. Herra Eino Karilas puhui kolmannen piirin k.m. matkapapeista Tuomo Itkosesta, Yrjö Alikoskesta ja nykyisestä Juho Karhusta, esittäen ajatuksiaan, mitä hyötyä heistä on kuuromykille ja heidän sielunhoidolle. — Hra Ilo Kangasniemi Vaasasta kertoi terveys- ja raittiusoloista maaseudulla, paheksuen maalaiskuuromykkäin suurta ruokahalua ja vetelehtimistä loma-aikoina, jolloin olisi tilaisuus opiskeluun ja muuhun hyödylliseen hommaan. — Pastori Juho Karhu esitti verheyksen Oulun k.m. koulusta, puhuen sen jälkeen väkijuoimien turmiollisuudesta ihmisen ruumiille ja sielulle. — Hra E. Karilas selosti k.m. oman kirjapainon toimintaa ja kehoitti läsnäolijoita merkitsemään lisäosakkeita Oy. Surdus Ab:ssä. Vielä hän puhui itseopiskelun edistämisestä. Muista puhujista mainittakoon hra J. Leivo Vaasasta, joka puhui Suomen k.m. yhdistysten isästä Karl Albert Tallrothista, maanvilj. Matti Ylivaarv puhui vanhasta Suomen historiasta. — Pastori Juho Karhu esitti kaunista laulua viittomilla, samoin hra J. Leivo. Useat muutkin läsnäolijoista pitivät puheita. Kokouksen oli saapunut vähän yli 60 henkeä, joille jäi siitä opettavainen ja valoisa muisto.

RIIHIMÄEN K.M.-YHDISTYS toimeenpani esitelmäpäivät ja joulujuhlansa tammik. 5—6 p:nä. Osanottajia oli kokoontunut n. 60 ja esitelmän pitäjänä esiintyivät

Turun k.m.-koulun opettaja, hra *U. Kierimo*, hra *Lauri Vainola* ja k.m. pappi. Toimitusten aluksi piti past. Nyberg hartaushetken. Pienen väliajan jälkeen avasi hra L. Vainola esitelmäpäivät tervehdyspuheella, jonka jälkeen opett. Kierimo piti esitelmänsä "*Kalevalasta*" lukien sieltä myös kauliita runonpalasia läsnäolevien iloksi. Past. Nyberg esitelmöi "*Vesuvius-vuoresta*" ja hra Lauri Vainola "*Ruotsinmaan Länsipohjassa asuvista suomalaisista*" heimolaisistamme.

Joulujuhla alkoi klo 7 ip. Siinäkin oli runsas ohjelma. Tervehdyspuheen ja kaunista runonlausuntaa viittomilla esitti hra Vainola. Opettaja Kierimo jatkoi Kalevala-esitelmäänsä kertomalla "*Kullervo*"-runon. Läsnäolijat riemastuivat nähdessään opett. Kierimon viittaavan, vaikka se oli hänelle vaikeakin näin alussa. Taikatemppuja näytteli taitavasti hra Vainola. Olipa ohjelmassa näytelmänkin "*Hukkaantuneet setelit*". Sen esittivät rouvat Hilja Kuusela, Olga Virtanen, neiti Saara Simola ja hrat Vainola ja Arvo Leimu. Riihimäellä on hyviä k.m. näyttelijöitä, kun vaan oppivat osansa paremmin ulkoa. Esitelmäpäiviä jatkui vielä 6 p:nä. Silloin piti hra Kierimo esitelmän nuorena kuolleesta, kuuluisasta kuvanveistäjästä *Johannes Taka-sesta*. Past. Nyberg puhui "*Suomen viimeisestä kuninkaasta Kustaa IV Adolfista* ja hänen ajastaan". Hra Lauri Vainola esitelmöi kirjailija *Kalle Kajanderista*, Vainolan naapurista Hausjärvellä.

Tähän päättyivät sisältörikkaat ja onnistuneet esitelmäpäivät. Sen jälkeen alkoi Hämeenlinnan kuuromyökkäin urheiluseuran kokous.

Toivomme, että esitelmäpäivillä olleet kuurot olisivat vieneet mukanaan hyviä ja kohottavia muistoja.

Hra L. Vainola ja toisetkin k.m.-yhdistyksen toimihenkilöt ansaitsevat parhaimmat kiitokset esitelmäpäivän hyvästä järjestyksestä.

TIEDONANTO Oy. Surdus Ab:n osakkeiden merkitsijöille. Oy. Surdus Ab:n yhtiön tarjouksessa uusien osakkeiden merkinnästä on ilmoitettu, että kustakin osakkeesta on suoritettava 10 mk. leimaveroa. Uuden leimaverolain mukaan on kuitenkin suoritettava ainoastaan 5 mk., joka seikka olisi viimeistä erää syyskuussa suoritettava huomioonotettava.

Asiamiehiä pyydetään ystävällisesti ensitilassa ilmoittamaan merkittyjen osakkeiden lukumäärä osoitteella: Eino Karilas, Helsinki, Linnankatu 5, C.

Jobiokunta.

KIITOS

Lausumme sydämelliset kiitoksemme kaikille niille ystävillemme ja yhdistyksille, jotka muistivat meitä 30-vuotisjuhlassamme sähkösanomien, onnentoivotuksien, kirjeiden ja korttien muodossa.

Viipurin K.m. yhdistys.

KIITOS

Kaikille Kuuromyökkäinkoulujen entisille ja nykyisille opettajille sekä Kuopion koulun entisille oppilaille minulle 80-vuotispäiväni johdosta osoitetusta ystävällisestä huomautaisuudesta pyydän täten lausua sydämelliset kiitokseni.

Tilta Killinen.

VALOKUVIA

Viipurin Kuuromyökkäin yhdistyksen juhlassa 23—24 11. -29 otettuja valokuvia:

- 1) Illanvietossa.
- 2) Juhlasalissa.

saa tilata 2:50 kpl. + 50 penniä postikuluja. Osoite: Helmi Kaski, Viipuri, Susikatu N:o 12, as. 8.

TILAUSILMOITUS

Suomen Kuuromyökkäinliiton äänenkannattajan *Kuuromyökkäinlehden* 35 vuosik. tarjotaan täten tilattavaksi v:lle 1930.

Jo 34 vuoden aikana ovat Suomen kuuromykät tottuneet tilaamaan ja lukemaan heidän oman Liittonsa julkaisemaa äänenkannattajaa *Kuuromyökkäin lehteä*. Liiton keskushallitus on päättänyt julkaista sitä taas ensivuonnakin saman kokoisena ja samanhintaisena kuin tänäkin vuonna. Lehti ilmestyy siis runsaasti kuvitettuna kerran kuussa 12-sivuisena. Joitakuuta laajennettuja 16-sivuisia juhlanum. julkaistaan esim. joulun, pääsiäisen, helluntain y.m. juhlain johdosta.

Kuuromyökkäinlehden ohjelma on sen lukijoille entuudestaan tunnettu. Se sisältää opettavia ja huvittavia kirjoituksia kuuroja ja heidän omaisiaan ja ystäviään varten. Se koettaa levittää tietoja kuuroista ja heidän harrastuksistaan laajoihin piireihin. Se sisältää uutisia maamme Kuuromyökkäinliiton ja sen haaraosastojen toiminnasta. Erityisessä *ulkomaan osastossa* tullaan selostamaan tärkeimmistä tapauksista suuren maailman kuurojen keskuudessa. *Urheilulle* omistetaan lehdessämme edelleenkin erikoista huomiota ja seurataan kuuromyökkäin urheiluharrastuksia koti- ja ulkomailla. Helsingin kuuromyökkäinyhdistyksen naiskerhon puheenjohtaja, rouva Iida Mouton, on luvannut huolehtia siitä, että lehtemme tulee *kodin hoitoa* ja yleensä *kuurojen naisten asemaa koskevia tietoja*. Lehtemme avustajakuntaan on meillä onni lukea samat kunnioitettavat henkilöt, kuuroja ja heidän opettajiaan, kuin ennenkin.

Lehden tilaushintaa pysyy entisellään, 20 mk. vuodessa.

Lehteä saa tilata kaikissa postikontto-reissa maalla ja kaupungeissa, asiamiehiltämme, tahi suoraan toimitukselta, osoite: *Kuuromyökkäinlehti, Johanneksentie 4, Helsingin*. Kuuromyökkäinkoulujen oppilaat saavat lehden 5 markalla vuodelta kun tilaus tehdään yhteisesti koulun johtajan tahi jonkun opettajan kautta.

Pyydämme arv. tilaajiamme uudistamaan tilauksensa ajoissa.

Toimitus:

Huugo Nyberg.

Rurik Pitkänen.